



Світова індустрія лохини у 2026 році: показники України, конкурентів і ринку

Аналітичний огляд звіту IBO Global Blueberry Report 2026 з фокусом на Україні

Асоціація «Ягідництво України» · серпень 2026 · на основі 14-го щорічного звіту International Blueberry Organization (294 с.). Оригінал: internationalblueberry.org. Усі показники — за сезон 2025.

Про джерело. IBO Global Blueberry Report — щорічний галузевий огляд культурної лохини: дані щодо площ, виробництва, торгівлі й цін у понад 60 країнах, які збирає Agronometrics на основі інтерв'ю, галузових опитувань і митної статистики. Нижче наведено показники, що прямо стосуються України: її позиції, дані конкурентів і ринкові тенденції. Коментарі АЯУ виділено окремо.

2,33 млн т

світове виробництво лохини, 2025 (+11%)

303 тис. га

світові площі; 77% валу — свіжа

\$6,64/кг

середня імпортна ціна (–5%)

3,36 млн т

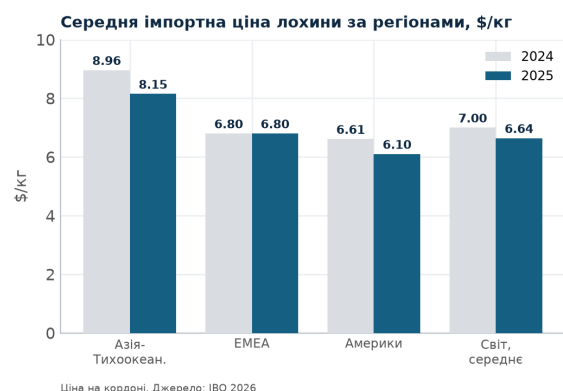
прогноз світового валу до 2029

1. Глобальний контекст

За сім років (2018–2025) світове виробництво лохини зросло приблизно на 114%, а вартість світового експорту свіжої ягоди — на 154%, до понад \$7,1 млрд. Особливість сезону 2025: урожай зріс на 11%, тоді як середня ціна впала лише на 5%. Ринок спокійно розкупує дедалі більші обсяги, майже не збиваючи ціну.

Хто вирощує. Три головні центри виробництва: Америки (Північна і Південна — 46,8% світового валу; головний виробник — Перу), Азійсько-Тихоокеанський регіон (34,7%; переважно Китай — світовий лідер із 753 тис. т) та ЕМЕА (Європа, Близький Схід, Африка — 18,5%). У межах ЕМЕА обсяги виробництва зростають рівномірно: Марокко, Іспанія, Польща, Туреччина та нові виробники Східної Європи.

Ціни та якість. Світовий імпорт свіжої ягоди у 2025 сягнув близько 1,1 млн т (+13%), а ціна при цьому втрималася — попит сильний. Найдорожчий ринок — Азія (\$8,15/кг); ціна в Європі стабільна (близько \$6,80/кг). Головна довготривала тенденція — різниця в якості між сучасними південними сортами (southern highbush: більші, солодші, довше зберігаються) і традиційними північними (northern highbush), до яких належить українська лохина. За даними одного з учасників звіту, у найдешевші тижні сезону звичайні сорти коштували на 42% менше, ніж кращі.



КОМЕНТАР АЯУ. Для України з цього два висновки. По-перше, попит росте швидше за ціни на звичайну ягоду, тож виграють ті, хто робить ставку на якість, вдалий час постачання й різні ринки збуту. По-друге, мита США (12,5% на ягоду з Перу, Чилі та Марокко) спрямовують частину обсягів до Європи — головного ринку української лохини. Це водночас і більший попит, і сильніша конкуренція з боку якісного імпорту саме там, куди їде наша ягода.

2. Україна: культурна лохина

Україна має 6 000 га насаджень (10-те місце у світі за площею) і валовий збір 14,33 тис. т. За оцінкою IBO, галузь перейшла від швидкого нарощування площ до роботи над ефективністю того, що вже посаджено. Холодна погода 2025 року вдарила по середньосезонних сортах і знизил експорт на 25% порівняно з піком 2024 року.

Зміна напрямів експорту. Найпомітніша зміна — відмова від вивозу через Польщу. Частка Польщі в закупівлі української лохини впала з 27% (2023) до 15% (2025). Головним покупцем стали Нідерланди — один із ринків, що платять найбільше за нашу ягоду (другий за ціною після ОАЕ). Причини відходу від Польщі, за IBO: затримки на кордоні, менший заробіток і зростання попиту всередині самої Польщі.

Найближчі завдання галузі, за оцінкою звіту: довести пакування й сертифікати до вимог ЄС, тісніше працювати із західноєвропейськими покупцями та краще захищати насадження від заморозків. Окремо відзначено, що в Україні знову зробили обов'язковою статистичну звітність — це має покращити якість галузевих даних за два роки.

Україна · лохина 2025

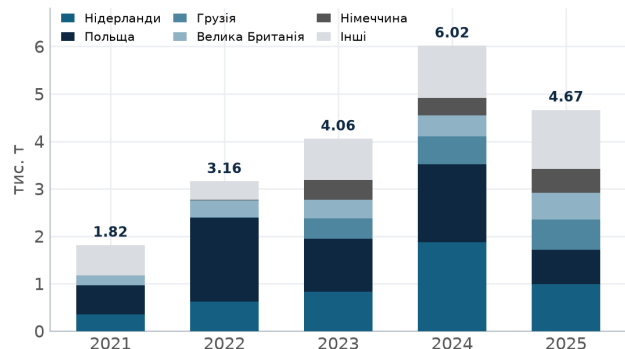
Площа насаджень	6 000 га
З них у плодоношенні	5 000 га
Валовий збір	14,33 тис. т
свіжа / переробка	13,75 / 0,58
Врожайність	2 866 кг/га
Експорт свіжої ягоди	4,67 тис. т
Імпорт	0,45 тис. т
Місце у світі (площа)	#10
Місце у Сх. Європі (площа)	#1

Джерело: IBO Production Survey / Agronomics, 2026



У плодоношенні 2025: 5 000 з 6 000 га. Джерело: IBO 2026

Експорт свіжої лохини України за напрямками, 2021-2025



Значення над стовпцями — сумарний експорт. Джерело: IBO 2026 / Agronomics

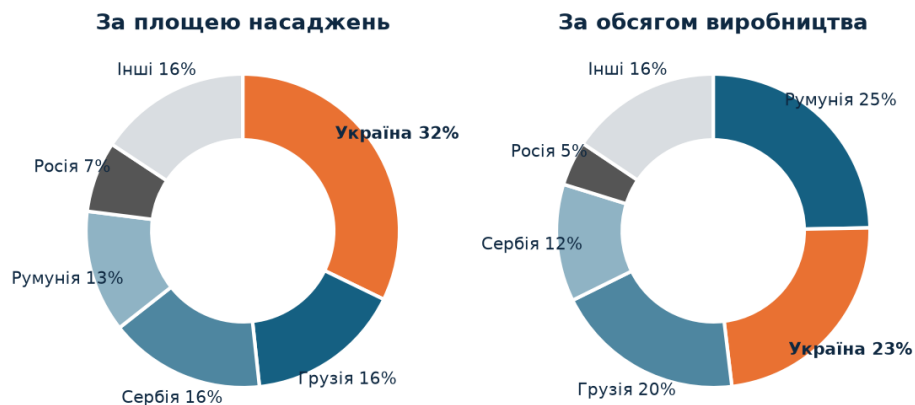
КОМЕНТАР АЯУ. Перехід на Нідерланди збігається з даними торгівлі: найбільше Україна заробляє на свіжій ягоді (окремий митний код 08104050, близько 4,8 €/кг), а не на «інших заморожених ягодах» (08119095, близько 1,4 €/кг) — тобто майже втричі дешевших. Головне для експортерів — прямий вихід на покупців, що платять більше (мережі Нідерландів, Скандинавії, Британії), а не більший обсяг.

3. Позиція України в Східній Європі

У Східній Європі Україна має найбільшу площу насаджень (32% регіону), але за обсягом урожаю лише друга (23%) після Румунії (25%) — знову через нижчу врожайність. Розстановка сил у регіоні змінюється: торішнє зростання експорту сповільнилося, і за обсягом постачань уперед вийшла Грузія. Завдяки значній частці молодих насаджень вона наростила експорт на 39% (близько 6,9

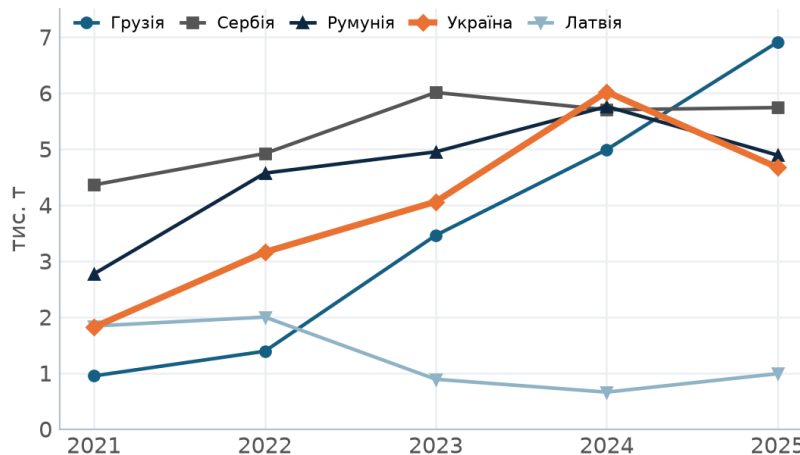
тис. т) і випередила Україну (–25%), Румунію (–15%) та Сербію (без змін).

Східна Європа 2025: частки країн у культурній лохині



Джерело: IBO 2026

Експорт свіжої лохини країн Східної Європи, 2021–2025



тис. т. Джерело: IBO 2026 / Agronometrics

Коротко про прямих конкурентів:

- **Румунія** (2 350 га, 15,17 тис. т — перше місце в регіоні): через холодне дощове цвітіння погіршилося запилення, окремі господарства не добрали 30–50% урожаю. Ставка — на великі площі та нові сорти зі США.
- **Грузія** (3 000 га): рання ягода (травень–липень); 94% експорту досі йде до Росії, водночас розвиваються програми із Західною Європою.
- **Сербія** (3 000 га): коротке вікно збору (4–5 тижнів), низька врожайність, вибуття слабших господарств.
- **Болгарія, Косово, країни Балтії** — зони нових інвестицій та зростання попиту.

Східна Європа 2025	Площа, га	Вал, тис. т	Врож., кг/га	Експорт	Імпорт
Румунія	2 350	15,17	7 984	4,89	5,11
Україна	6 000	14,33	2 866	4,67	0,45
Грузія	3 000	12,03	—	6,91	—
Сербія	3 000	7,40	—	5,74	—
Разом регіон	18 646	61,30	4 375	25,91	46,11

Експорт та імпорт — свіжа лохина, тис. т. Джерело: IBO / Agronometrics Global Trade Data, 2026

4. Врожайність

Середня врожайність в Україні — 2 866 кг/га. Це менше, ніж у середньому у світі (9 045), і менше, ніж у сусідів по регіону. Причини — насамперед у самому господарюванні: багато молодих насаджень, які ще не вийшли на повний урожай; чимало дрібних господарств зі слабшою агро-технікою; переважають північні сорти (northern highbush), що довше набирають повну силу. За-морозки 2024–2025 років теж зменшили врожай, але вони не головна причина: Польща, яку так само били травневі заморозки, тримає врожайність 7 126 кг/га. Отже, головний резерв — у якіснішому господарюванні, а не лише в погоді. До того ж у регіоні більше вкладають у техніку — зростають продажі комбайнів і сортувальних ліній.

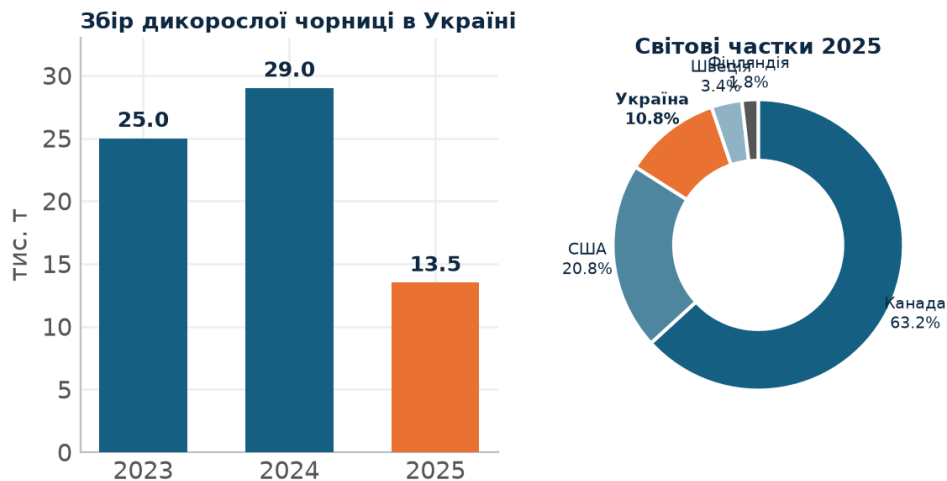


КОМЕНТАР АЯУ. Підняти врожайність — головне завдання галузі. Коли ціни на звичайну ягоду падають, низький урожай робить кожен кілограм дорожчим і з'їдає прибуток. Тому вигідніше вкладати в урожай наявних площ, ніж просто засаджувати нові.

5. Дикоросла чорниця

Окрім культурної лохини, Україна посідає третє місце у світі за обсягом збору дикорослої чорниці (*Vaccinium myrtillus*) — 10,8% після Канади (63%) і США (21%). Це продукт лісозбору, майже повністю заморожений. У 2025 році збір упав з 29,0 до 13,5 тис. т. Разом із посухою в Північній Америці та нестачею збирачів у Скандинавії це дало найменший світовий урожай дикорослої ягоди за десять років. Через це ціни на дикорослу ягоду зросли, а частина покупців перейшла на культурну заморожену лохину, якою заморожену чорницю часто замінюють.

Дикоросла чорниця: збір в Україні та світові частки, 2025



тис. т. Джерело: IBO 2026 (Global Wild Production)

6. Ринкові тенденції

Погода стала мінливішою. Погодні збої трапляються дедалі частіше в усіх регіонах, тож важливіше постачати з різних місць і вкладати в захист насаджень.

Нестача на тлі попиту. Попит такий сильний, що навіть невелике падіння врожаю ринок відчуває як помітну нестачу — особливо якісної ягоди.

Вища планка якості. Різниця в ціні між кращими та звичайними сортами зростає; влітку мережі дедалі частіше беруть південні сорти.

Нові сорти. З'явилися перші великі обсяги но-

вих «холодостійких» (high-chill) сортів — у Румунії, Чилі та на північному заході США; цікавляться ними й у Польщі. Для Полісся орієнтир — саме північні high-chill сорти нового покоління.

Більше техніки. Продажі комбайнів для свіжого ринку та сортувальних ліній зростають, зокрема у Східній Європі — це здешевлює виробництво, поки праця дорожчає.

Правила ЄС. Нові підходи до генетики (NGT) і поступове зниження дозволених залишків пестицидів (зокрема етефону для лохини) додають вимог до експортерів.

7. Висновки для українських виробників і експортерів

- Підняти врожайність.** Головне відставання від конкурентів — саме врожай (2 866 проти 7 126 кг/га у Польщі та 9 045 у світі), а не площа. Що робити: оновлювати й ущільнювати насадження, фахово доглядати, ставити крапельне зрошення із захистом цвіту від морозу.
- Робити ставку на якість і вчасне постачання.** Ринок краще платить за вдалий сорт, розмір, лежкість і своєчасність. Українське літнє вікно (липень–серпень) варто підсилювати сучаснішими сортами (high-chill) і стабільною якістю.
- Виходити напряму на ринки, де платять більше.** Перехід із вивозу через Польщу на Нідерланди — правильний крок; далі — мережі Скандинавії та Британії, власне пакування й сертифікати.
- Розділяти свіжу та заморожену ягоду.** Свіжа лохина (близько 4,8 €/кг, код 08104050) коштує майже втричі дорожче за «інші заморожені ягоди» (близько 1,4 €/кг, 08119095); саме на свіжій ягоді й будувати стратегію.
- Не забувати про дикорослу чорницю.** Третє місце у світі за збором — недооцінена можливість для експорту, особливо коли світового врожаю бракує, як у 2025 році.

6. Стежити за Грузією та Румунією. Це прямі конкуренти на ранній і літній ягоді в Європі; вони швидко нарощують площі й оновлюють сорти.

Довідково: Топ-10 країн світу за ложиною (2025)

Для повноти картини — світові лідери галузі. Україна входить до першої десятки за площею насаджень, але за обсягом урожаю — поза Топ-10 через нижчу врожайність (див. розділ 4).

#	За площею	тис. га	#	За виробництвом	тис. т
1	Китай	102,3	1	Китай	753,5
2	США	51,7	2	Перу	407,8
3	Перу	30,2	3	США	340,5
4	Чилі	16,4	4	Чилі	157,9
5	Польща	13,3	5	Марокко	84,9
6	Канада	12,7	6	Канада	83,3
7	Мексика	10,8	7	Іспанія	82,7
8	Марокко	6,8	8	Мексика	78,0
9	Іспанія	6,2	9	Польща	67,7
10	Україна	6,0	10	ПАР	40,0

Джерело: IBO Global Blueberry Report 2026 (Global Cultivated Top 10).

Джерела. International Blueberry Organization — *IBO Global Blueberry Report 2026* (14-те видання, 294 с.; підготовлено Agronometrics): розділи Industry Trends, Global Pricing, Global Cultivated (Top 10, Forecast), EMEA / Eastern Europe (Ukraine, с. 236–237), Global Wild Production (с. 263). Усі показники — за сезон 2025. Коментарі, візуалізації та висновки — Асоціація «Ягідництво України». Символіка IBO використана з метою цитування джерела. Контакт: uaberries@gmail.com